

หลักเกณฑ์การคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๕

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑. ความเป็นมา

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีการประกาศใช้เพื่อให้คนพิการได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการฟื้นฟูสมรรถภาพ การจัดสวัสดิการ การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ การสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และความเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ตระหนักถึงความสำคัญในการสนับสนุนและให้กำลังใจแก่บุคคลพิการที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จึงได้เริ่มดำเนินการให้มีการคัดเลือก “คนพิการต้นแบบ” ขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการให้โอกาส เกียรติ กำลังใจ แก่คนพิการ และความมุ่งมั่นที่จะสานต่อเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ซึ่งจึงดำเนินการคัดเลือก “คนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๕” เพื่อให้เป็นแบบอย่างของบุคคลที่สามารถก้าวผ่านอุปสรรคของชีวิต สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว มีความขยัน มุขานะ อดทน ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง สามารถเดินตามเส้นทางความฝันของตนเองอย่างประสบความสำเร็จ และอุทิศตนเป็นพนักงานช่วยเหลือสังคม ทำให้สังคมได้รับรู้ถึงศักยภาพและความสามารถของคนพิการเช่นเดียวกับคนทั่วไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเป็นการยกย่องคนพิการที่ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒.๒ เพื่อสนับสนุนและให้กำลังใจแก่คนพิการในการพัฒนาตนเองให้ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒.๓ เพื่อรวบรวมผลงานความสำเร็จของคนพิการต้นแบบ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไป หน่วยงาน องค์กร ได้รับทราบ

๓. หลักเกณฑ์ในการเสนอชื่อคนพิการเข้ารับการคัดเลือกเป็นคนพิการต้นแบบ

๓.๑ การเสนอชื่อ

ส่วนที่ ๑ : เสนอชื่อโดยองค์กรคนพิการหลักแต่ละประเภทความพิการ จำนวน ๘ องค์กร โดยการคัดเลือกองค์กรหลักละ ๑ คน เสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ปี ๒๕๖๕

ส่วนที่ ๒ : เสนอชื่อโดย

- กรุงเทพมหานคร

๑) เสนอชื่อโดยองค์กรด้านคนพิการ คัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน และเสนอให้คณะกรรมการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ โดยมีการคัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน (รวมสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย) รวมจำนวนไม่เกิน ๘ คน และเสนอให้คนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ คน เข้ารับรางวัลคนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากล ปี ๒๕๖๕

๒) ศูนย์บริการกรุงเทพมหานคร/หน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านคนพิการ/หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์และพิจารณาคัดเลือกตามคุณสมบัติหลักเกณฑ์ เพื่อเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการส่วนกลาง จำนวน ๑ คน เพื่อรับรางวัลคนพิการต้นแบบ

● ระดับจังหวัด

เสนอชื่อโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด องค์กรคนพิการแต่ละประเภทความพิการ ๗ องค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในจังหวัด โดยให้มีการคัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน และเสนอให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด หรือคณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด หรือคณะทำงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคนพิการ พิจารณาคัดเลือกคนพิการต้นแบบ คัดเลือกแต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน รวมจำนวนไม่เกิน ๗ คน และเสนอให้คนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ คน เข้ารับโล่คนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากล ปี ๒๕๖๕ ส่วนประเภทความพิการอื่น ๆ จัดให้ได้รับรางวัลคนพิการต้นแบบในจังหวัด อย่างเท่าเทียมกัน

๓.๒ คุณสมบัติของคนพิการที่จะเสนอชื่อ

๓.๒.๑ เป็นคนพิการอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป และมีสมุดหรือบัตรประจำตัวคนพิการ

๓.๒.๒ มีภูมิลำเนาตรงตามทะเบียนบ้าน หรืออาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดมากกว่า ๑๒ เดือน โดยมีหนังสือรับรองการอยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัด ซึ่งรับรองโดย ๑.) ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน หรือ ๒.) นายจ้าง เช่น เจ้าของบริษัท เจ้าของสถานประกอบการ หรือ ๓.) เจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น นักพัฒนาชุมชน นักสังคมสงเคราะห์ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

๓.๒.๓ เป็นคนพิการประเภทใดประเภทหนึ่งใน ๗ ประเภทความพิการ ตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ หากมีความพิการซ้ำซ้อนให้ถือความพิการที่มากที่สุดเป็นหลักในการพิจารณาประเภทความพิการ

๓.๒.๔ ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น

๑) การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ตามสภาพความพิการและสภาพแวดล้อมทางสังคม

● สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมสังคม และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการดำรงชีวิตประจำวันเช่นเดียวกับคนทั่วไป

● มีความสามารถประดิษฐ์ คิดค้น นำวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งของเหลือใช้ หรือมีภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัย การจัดทำกายอุปกรณ์หรืออุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามฐานานุกรูป

๒) การศึกษาหาความรู้และการพัฒนาตนเอง

● ศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยไม่จำเป็นต้องเน้นวุฒิการศึกษา แต่มีทักษะประสบการณ์ชีวิตในการพัฒนาตนเองอย่างชัดเจน ต่อยอด/ขยายผล/แสวงหาความรู้ต่อเนื่อง

- ฝึกอบรม/ฝึกทักษะวิชาชีพ การฝึกงาน โดยมีใบประกาศที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

- เพิ่มพูนความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์และความชำนาญ จนสามารถที่จะนำความรู้มาประกอบอาชีพ การพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในชีวิต มีความอดทนต่อสู้ และยืนหยัดอยู่ในสังคมได้

- สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้จากประสบการณ์ให้กับผู้อื่น ชุมชน สังคมได้ รับทราบ และเป็นที่ประจักษ์

๓) การทำงานหรือการประกอบอาชีพ

- มีตำแหน่งงานที่มั่นคงในหน่วยงานภาครัฐ หรืออื่นๆที่เกี่ยวข้อง
- นำความรู้ ประสบการณ์ หรือความชำนาญในการประกอบอาชีพอิสระ การประกอบอาชีพกลุ่ม มีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว

- ยกระดับความเป็นอยู่ของชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถสร้างหลักฐานความมั่นคงให้แก่ตนเองและครอบครัว

๔) คุณภาพชีวิตของครอบครัว

- มีสัมพันธภาพครอบครัวที่อบอุ่นและมั่นคง สมาชิกในครอบครัวมีความประพฤติเรียบร้อย เป็นผู้มีคุณธรรมอันดี เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน

- มีความสามัคคีกลมเกลียวในครอบครัว สามารถร่วมกันเผชิญและแก้ไขปัญหา ให้ผ่านพ้นสถานการณ์ต่างๆไปได้ด้วยดี

- มีการสื่อสารพูดคุยกันในครอบครัวอย่างต่อเนื่อง ในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว

๕) การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม

- มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคม หรือเป็นผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่นมีส่วนร่วม มีจิตอาสาในการช่วยเหลือชุมชน ตามสภาพความเป็นอยู่ของตน และตามสภาพความพิการของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยไม่หวังผลตอบแทน

- การเป็นสมาชิกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรของคนพิการในระดับจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ
- การเป็นผู้มีคุณธรรมและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เป็นที่ชื่นชมยอมรับของสังคม หรือนำชื่อเสียงมาสู่ชุมชนและสังคม

๓.๒.๕ มีความประพฤติเรียบร้อย อยู่ในศีลธรรมอันดี เป็นตัวอย่างและแบบอย่างได้

๓.๒.๖ ยังไม่เคยได้รับรางวัลคนพิการต้นแบบ ในรอบ ๑ ปีที่ผ่านมา (ทั้งนี้เพื่อกระจายโอกาสให้กับคนพิการคนอื่น ๆ)

๓.๓ หลักฐานประกอบการเสนอชื่อ

- ๑) สำเนาบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน ๑ ชุด
- ๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน ๑ ชุด
- ๓) สำเนาทะเบียนบ้านที่ระบุว่าเป็นคนพิการที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้น ๆ จำนวน ๑ ชุด หรือมีหนังสือรับรองการอยู่อาศัยในพื้นที่
- ๔) ภาพถ่ายหน้าตรงให้เห็นลักษณะความพิการเต็มตัว จำนวน ๑ ภาพ และรูปถ่ายขนาด ๑ นิ้ว ๑ รูป
- ๕) ภาพถ่ายหรือภาพข่าวการทำกิจกรรมของคนพิการที่สะท้อนให้เห็นศักยภาพและความสำเร็จของคนพิการ จำนวน ๑ ชุด
- ๖) ใบสมัครคนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ ชุด

๔. รางวัลที่ได้รับ

- ๑) โล่ประกาศเกียรติคุณ “คนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๕”
- ๒) ร่วมประกาศเกียรติคุณและพิธีมอบรางวัล ในงานวันคนพิการสากล ประจำปี ๒๕๖๕

๕. วิธีการดำเนินงาน

■ องค์กรคนพิการ

๑) องค์กรด้านคนพิการพิการหลัก ๗ ประเภทความพิการ และสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ประชาสัมพันธ์และรับสมัครคนพิการเข้ารับการคัดเลือกผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

๒) ดำเนินการคัดเลือกคนพิการ องค์กรหลักละ ๑ คน รวมจำนวนไม่เกิน ๘ คน เสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ปี ๒๕๖๕ สรุปผลการคัดเลือกคนพิการต้นแบบ ตามแบบฟอร์ม Google Form : <https://shorturl.asia/TPnr5> ให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทราบ

■ กรุงเทพมหานคร

๑) ศูนย์บริการคนพิการกรุงเทพมหานคร องค์กรด้านคนพิการพิการหลัก ๗ ประเภทความพิการ และสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ประชาสัมพันธ์และรับสมัครคนพิการเข้ารับการคัดเลือกผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

๒) พิจารณาคัดเลือกคนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ คน โดยใช้แบบฟอร์มการให้คะแนนตามที่กำหนด (กรณีมีมากกว่า ๑ คน ให้เสนอผู้ที่มีคะแนนในระดับสูงสุด)

๓) จัดส่งข้อมูลคนพิการต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกพร้อมด้วยหลักฐานประกอบการสมัคร ให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวน ๑ ชุด และสรุปผลการคัดเลือกคนพิการต้นแบบตามแบบฟอร์ม Google Form : <https://shorturl.asia/TPnr5> ที่กำหนดให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทราบ

■ ระดับจังหวัด

๑) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด มอบหมายให้ศูนย์บริการคนพิการ ระดับจังหวัด/องค์กรด้านคนพิการ และภาคีเครือข่าย ประชาสัมพันธ์ และรับสมัครคนพิการเข้ารับการคัดเลือกผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

๒) เสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด หรือคณะทำงานพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด หรือคณะทำงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคนพิการเพื่อประชุมพิจารณาคัดเลือกคนพิการต้นแบบ **ประเภทละ ๑ คน** รวมจำนวนไม่เกิน ๗ คน โดยใช้แบบฟอร์มการให้คะแนนตามที่กำหนด (กรณีมีมากกว่า ๑ คน ให้เสนอผู้ที่มีคะแนนในระดับสูงสุด)

๓) คัดเลือกคนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ คน และเสนอให้คนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ คน เข้ารับโล่คนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากล ปี ๒๕๖๕

๔) จัดส่งข้อมูลคนพิการต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกพร้อมด้วยหลักฐานประกอบการสมัคร จำนวน ๑ ชุด และสรุปผลการคัดเลือกคนพิการต้นแบบตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทราบ

๕) ในกรณีที่จังหวัดมีการเสนอรายชื่อคนพิการเข้ารับการคัดเลือกมากกว่า ๑ คน ให้จังหวัดมอบรางวัลคนพิการต้นแบบระดับจังหวัด ในงานวันคนพิการสากลจังหวัด ประเภทความพิการละ ๑ คน (ยกเว้นคนพิการที่ได้รับรางวัลคนพิการต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๔ ไปแล้ว)

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

๑) ประชาสัมพันธ์เชิญชวนพร้อมใบสมัครให้หน่วยงาน องค์กรด้านคนพิการ และภาคีเครือข่าย ตลอดจนประชาชนทั่วไปในจังหวัด

๒) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด/องค์กรด้านคนพิการ ดำเนินการคัดเลือก แต่ละประเภทความพิการ ประเภทละ ๑ คน รวมจำนวน ไม่เกิน ๗ คน และเสนอให้คนพิการต้นแบบ จำนวน ๑ คน เข้ารับโล่คนพิการต้นแบบ ในงานวันคนพิการสากล ปี ๒๕๖๕ ส่วนประเภทความพิการอื่นๆ จัดให้ได้รับรางวัลคนพิการต้นแบบในจังหวัด อย่างเท่าเทียมกัน

๓) จัดส่งข้อมูลคนพิการต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

๗. สถานที่ส่งใบสมัคร

- กรุงเทพมหานคร : ศูนย์บริการคนพิการกรุงเทพมหานคร (ตั้งอยู่กรม พก.)
- ปริณทลส่วนภูมิภาค : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ทุกจังหวัด

หมายเหตุ ๑) คนพิการจะต้องผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือคณะอื่นใดที่เกี่ยวข้องของจังหวัด

๒) หากส่งใบสมัครด้วยตนเองโดยไม่ผ่านองค์กรคนพิการ (8 องค์กร) หรือ พมจ. ทางกรม พก. จะไม่รับพิจารณาทุกกรณี

